

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Grigore Manoli)
Dosarul nr.2r-1058/21
(2-21041378-02-2r-15042021)

DECIZIE

17 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ana Panov
Liuba Pruteanu și Ion Țurcan

examinând, fără citarea părților, cererea de recurs declarată de către recurenta Autoritatea Națională de Integritate, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24.03.2021, prin care s-a respins cererea privind asigurarea acțiunii, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Autoritatea Națională de Integritate împotriva lui Diacov Dumitru, privind constatarea existenței diferenței substanțiale, deținerii averii cu caracter nejustificat și confiscarea averii nejustificate,-

a c o n s t a t a t:

Poziția instanței de fond:

1.Pe data de 19.03.2021, Autoritatea Națională de Integritate a depus cererea de chemare în judecată împotriva lui Diacov Dumitru, privind constatarea existenței diferenței substanțiale, deținerii averii cu caracter nejustificat și confiscarea averii nejustificate.

2.Concomitent, a solicitat instanței aplicarea măsurii de asigurare prin a interzice pârâților Diacov Dumitru și soția acestuia Diacov Tatiana se extragă pentru propriul uz, ori pentru alte scopuri careva mijloacele bănești pe conturile bancare deschise la *****.

3.Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24.03.2021, s-a respins cerința reprezentantului Agenției Naționale de Integritate prin care a solicitat aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii, prin aplicarea sechestrului asupra mijloacelor bănești aflate pe conturile bancare deschise pe numele lui Diacov Dumitru și soția acestuia Diacov Tatiana la ***** , în limita valorii acțiunii în sumă de 603.728 lei, ca fiind neîntemeiată.

Solicitarea recurentului:

4.Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la data de 29.03.2021 prin intermediul Oficiului poștal, reprezentantul recurentei Autoritatea Națională de

Integritate – Nichita Negruța, în baza procurii nr.07/11 din 04.03.2021, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoreiei Chișinău, sediul Centru din 24.03.2021, solicitând admiterea cererii de recurs, anularea încheierii contestate, și emiterea unei noi încheieri prin care solicitarea de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii în limita valorii acțiunii (aplicarea sechestrului pe conturile bancare deschise în numele pârâtului Dumitru Diacov, așa cum acestea au fost indicate în cererea de chemare în judecată), să fie admisă.

Argumentele părților:

5.În motivarea recursului s-a indicat, că nu este de acord cu încheierea instanței de fond și urmează a fi casată.

Menționează că instanța de fond și-a motivat decizia pe faptul că, Autoritatea nu ar fi prezentat probe justificative în temeiul cărora ar fi necesară aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii. Autoritatea își prezintă dezacordul cu această apreciere a instanței din considerentul că, potrivit art.35 alin.(4) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, solicitarea de asigurare a acțiunii privind confiscarea averii nejustificate constituie o cerință care se aplică sine qua non, concomitent cu înaintarea acțiunii principale sau în orice moment ulterior. Autoritatea nu are un drept discreționar de a decide în ce măsură solicită sau nu asigurarea acțiunii, ci este obligată să formuleze o cerere de aplicare a măsurilor de asigurare pe bunurile pârâtului pentru a evita o eventuală imposibilitate parțială sau totală de a pune în executare documentul executoriu privind confiscarea averii nejustificate. De altfel, temeiul asigurării acțiunii este redat expres în art.174 alin.(1) Cod de procedură civilă și anume, asigurarea se admite în orice fază a procesului până la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești. Așadar, Autoritatea, prin solicitarea de aplicare a măsurilor de asigurare sub forma sechestrului pe conturile bancare ale pârâtului Dumitru Diacov, a urmărit și urmărește scopul de a preveni o situație când pârâtul, conștientizând consecințele rămânerii definitive a hotărârii judecătorești cu privire la confiscarea averii nejustificate, poate întreprinde acțiuni ce ar duce la diminuarea considerabilă a patrimoniului său cu scopul de a pereclita punerea în executare a hotărârii judecătorești.

Afirmă că potrivit actului de constatare nr.43/11 din 16 februarie 2021, s-a constatat existența diferenței substanțiale. Respectiv, Autoritatea observă că, valoarea acțiunii înaintate privind confiscarea averii nejustificate este una considerabilă și, pentru a fi confiscată va fi necesară identificarea mai multor bunuri din patrimoniul pârâtului or, din datele și informațiile obținute în procedura de control a averii în privința pârâtului Dumitru Diacov, inspectorul nu a identificat bunuri imobile și alte bunuri pe teritoriul țării care ar putea fi urmărite în cazul

punerii în executare a actului de confiscare a averii. Autoritatea a considerat că, odată ce, pârâtul Dumitru Diacov, nu deține bunurile imobile și de altă natură pe teritoriul Republicii Moldova, dar, la momentul efectuării controlului, deținea mijloace bănești pe conturile bancare, este oportun și rezonabil să se aplice interdicție în privința acestor conturi și a mijloacelor bănești aflate în ele în limita valorii acțiunii. Autoritatea reține aprecierea Curții Constituționale expusă în pct.72 din Hotărârea nr.31 din 01 octombrie 2013, potrivit căreia, măsurile provizorii, aplicate în fiecare caz separat examinat de instanța de judecată, țin de substanța obiectului acțiunii. Instanța urmează să dispună măsura provizorie, care menține starea de fapt pe durata examinării cauzei, în circumstanțe în care în mod plauzibil se afirmă un risc al unei pagube ireparabile. Așadar, ținând cont că, valoarea acțiunii este considerabilă, aplicarea măsurii de asigurare, în scopul prevenirii unei eventuale diminuări a patrimoniului, este nu doar oportună, ci și necesară.

Precizează că conturile bancare în privința cărora se solicită aplicarea măsurilor de asigurare sunt deschise în numele pârâtului Dumitru Diacov și nu în numele soției acestuia Tatiana Diacov. Astfel, dreptul de proprietate al Tatiane Diacov, soția pârâtului, nu poate fi afectat în măsura în care, dreptul de a dispune de mijloacele bănești aflate în conturile bancare aparține doar pârâtului Dumitru Diacov și, acesta din urmă este subiectul împotriva căruia este îndreptată acțiunea de confiscare a averii nejustificate.

Notează că aplicarea unei măsuri de asigurarea acțiunii de confiscare a averii nejustificate nu echivalează cu recunoașterea caracterului ilicit al averii dobândite și nici nu poartă un caracter de hotărâre judecătorească definitivă prin care s-ar fi admis acțiunea principală. Această măsură de asigurare vine în considerațiunea de a preveni o eventuală imposibilitate de executare a documentului executoriu, însă după executare, măsura de asigurare este ridicată. Mai mult decât atât, asigurarea acțiunii este solicitată în limita valorii acțiunii principale, deci, Autoritatea nu are intenția de a fi pus sechestru pe întreg patrimoniul pârâtului, ci doar pe acea parte care, dacă nu ar fi aplicată măsura de asigurare, pârâtul poate să o înstrăineze până la epuizarea mijloacelor bănești ceea ce va afecta procedura de executare a actului de confiscare a averii nejustificate.

Susține că în contrar celor indicate în încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 martie 2021, prin care a fost respinsă cererea de asigurare a acțiunii în cauza civilă depusă de Autoritate împotriva lui Dumitru Diacov privind confiscarea averii nejustificate, conturile bancare indicate în solicitarea de asigurare a acțiunii se referă doar la conturile bancare deschise în numele pârâtului Dumitru Diacov. Autoritatea nu a solicitat aplicarea măsurilor de asigurare pe conturi bancare ori alte bunuri aparținând cu drept de proprietate soției pârâtului. Datele anexate la dosarul administrativ confirmă că, conturile bancare în privința

căroră se solicită aplicarea măsurii de asigurare, aparțin anume pârâtului Dumitru Diacov. În aceeași ordine de idei, Autoritatea reține că, prin încheierea din 24 martie 2021, prin care instanța a primit spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de Autoritate împotriva pârâtului Dumitru Diacov privind confiscarea averii nejustificate, instanța de judecată, din oficiu, a dispus înștiințarea Tatiane Diacov, soția pârâtului, despre posibilitatea de a interveni în procesul de judecată în calitate de co-pârât. Respectiv, soția pârâtului este în drept să intervină în procesul de judecată și să formuleze propria poziție, însă, acest fapt nu semnifică că, în lipsa unei măsuri de asigurare a acțiunii, co-participarea pârâtului și a soției sale, va fi suficientă pentru a preveni riscul de imposibilitate a executării actului de confiscare a averii nejustificată. Autoritatea mai adaugă că, materialele anexate la cererea de chemare de chemare în judecată depusă de Autoritate împotriva pârâtului Dumitru Diacov privind confiscarea averii nejustificate sunt voluminoase, necesită timp îndelungat de examinare și, dacă termenul de examinare a pricinii civile se va extinde, pârâtul, în dependență de evoluția procesului (în favoarea și/sau defavoarea lui), ar putea manifestat un comportament prin care să își diminueze patrimoniul în scopul de a evita consecințele ori a îngreuna punerea în executare a hotărârii judecătorești definitive prin care s-a admis confiscarea averii nejustificate.

Solicită admiterea cererii de recurs, anularea încheierii contestate, și emiterea unei noi încheieri prin care solicitarea de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii în limita valorii acțiunii (aplicarea sechestrului pe conturile bancare deschise în numele pârâtului Dumitru Diacov, așa cum acestea au fost indicate în cererea de chemare în judecată), să fie admisă.

6. La data de 22.04.2021 prin intermediul Oficiului poștal, reprezentantul recurentei Autoritatea Națională de Integritate – Nichita Negruța, a depus un supliment la cererea de recurs.

7. La data de 07.05.2021, avocatul Alina Valah, în interesele intimatului Diacov Dumitru, a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea cererii de recurs ca fiind neîntemeiat.

Aprecierea instanței de recurs:

8. Conform prevederilor art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

9. Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul consideră recursul drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.

10. În conformitate cu prevederile art.425 CPC, termenul de declarare a recursului

împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Reprezentantul recurentei Autoritatea Națională de Integritate – Nichita Negruța, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24.03.2021, la data de 29.03.2021 prin intermediul Oficiului poștal, astfel Colegiul constată recursul declarat în termen.

11.În conformitate cu art.427 lit.a) CPC instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

12.Convingerea instanței de recurs privind respingerea recursului se bazează pe argumentele ce urmează.

13.Conform prevederilor art.174 alin.(1) CPC, la cererea participanților la proces, judecătorul sau instanța dispune în aceeași zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului pînă la etapa în care hotărîrea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărîrii judecătorești. Iar potrivit alin.(2) al aceluiași articol, la dispunerea măsurilor de asigurare a acțiunii în litigiile care pot viza competențele Băncii Naționale a Moldovei sau pe cele ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare, instanța de judecată aplică mutatis mutandis prevederile art.111 alin.(2)–(5) și (7) din Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei sau prevederile art.23 alin.(2)–(8) și (11) din Legea nr.192-XIV din 12 noiembrie 1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, după caz. În aceste litigii nu pot fi dispuse măsurile de asigurare a acțiunii prevăzute la art.175 alin.(1) lit.b) și c) și alin.(2) din prezentul cod.

14.Conform prevederilor art.175 CPC, cu privire la măsurile de asigurare a acțiunii:

(1) În vederea asigurării acțiunii, judecătorul sau instanța este în drept:

a) să pună sechestru pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârâtului, inclusiv pe cele care se află la alte persoane;

15.Conform prevederilor art.177 CPC, cu privire la cuprinsul și modul de soluționare a cererii de asigurare a acțiunii:

(1) În cererea de asigurare a acțiunii se indică motivele și circumstanțele pentru care se solicită asigurarea acțiunii.

(2) Cererea de asigurare a acțiunii se soluționează de către judecătorul care examinează cauza în ziua depunerii, fără înștiințarea pârâtului și a celorlalți participanți la proces. Dacă cererea de asigurare a acțiunii este depusă concomitent cu cererea de chemare în judecată, aceasta se soluționează în ziua emiterii încheierii privind acceptarea cererii de chemare în judecată, fără înștiințarea pârâtului și a celorlalți participanți la proces.

(2¹) Dacă cererea de asigurare a acțiunii este formulată în timpul ședinței de

judecată, aceasta se soluționează de către instanță în ședința respectivă, indiferent de absența unor participanți la proces.

(3) Judecătorul pronunță o încheiere motivată privind asigurarea sau neasigurarea acțiunii.

16. Instanța de recurs reține faptul că asigurarea acțiunii civile constă dintr-o totalitate de măsuri silite temporare, dispuse de către judecător sau instanța de judecată la solicitarea părții interesate, menite să garanteze executarea efectivă a unei hotărâri judecătorești definitive și aceste măsuri au următoarele particularități: sunt urgente; au un caracter temporar; au drept scop apărarea drepturilor patrimoniale ale solicitantului; urmează să fie în concordanță cu obiectul acțiunii.

17. Colegiul menționează că, indiferent de forma aplicabilă, măsura asiguratorie ține de substanța obiectului acțiunii, judecătorul urmând să o dispună doar în cazul în care, în mod plauzibil, se afirmă un risc al unei eventuale imposibilități de executare, sarcina probațiunii întru aplicarea asigurării este în seama solicitantului, care urmează să prezinte probe pertinente și să justifice necesitatea asigurării acesteia, iar aprecierea pericolului ținut de substanța obiectului acțiunii este la latitudinea judecătorului sau instanței de judecată.

18. Colegiul remarcă că din materialele cauzei rezultă că pe data de 19.03.2021, Autoritatea Națională de Integritate a depus cererea de chemare în judecată împotriva lui Diacov Dumitru, privind constatarea existenței diferenței substanțiale, deținerii averii cu caracter nejustificat și confiscarea averii nejustificate. Concomitent, a solicitat instanței aplicarea măsurii de asigurare prin a interzice pârâșilor Diacov Dumitru și soția acestuia Diacov Tatiana se extragă pentru propriul uz, ori pentru alte scopuri careva mijloacele bănești pe conturile bancare deschise la *****.

19. Iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24.03.2021, s-a respins cerința reprezentantului Agenției Naționale de Integritate prin care a solicitat aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii, prin aplicarea sechestrului asupra mijloacelor bănești aflate pe conturile bancare deschise pe numele lui Diacov Dumitru și soția acestuia Diacov Tatiana la *****, în limita valorii acțiunii în sumă de 603.728 lei, ca fiind neîntemeiată.

20. Colegiul subliniază că, instanța de fond corect a respins, ca fiind neîntemeiată, cererea recurentei-reclamante Autoritatea Națională de Integritate privind asigurarea acțiunii.

21. Colegiul reține că reclamanta a depus cererea de asigurare a acțiunii fără a confirma necesitatea aplicării măsurilor asiguratorii solicitate prin înregistrări corespunzătoare, astfel încât **nu este satisfăcută cerința privind justificarea aplicării măsurilor solicitate**, or, scopul acestei instituții este de a conserva o anumită situație legală sau de fapt pentru a proteja drepturile părții interesate, drepturi tangențiale cu obiectul litigiului.

22.Concomitent, Colegiul remarcă, că în speță, neaplicarea măsurii de asigurare a acțiunii nu poate influența și nu poate face imposibilă executarea unei eventuale hotărâri judecătorești de admitere a acțiunii.

23.Instanța de recurs remarcă că, demersul de aplicare a măsurilor asiguratorii temeinic a fost respins și din considerentul că neaplicarea măsurilor de asigurare, în forma solicitată, nu ar putea avea careva consecințe, care ar produce dificultăți în executarea eventualei hotărâri judecătorești de admitere a acțiunii și nu are cum afecta eficacitatea actului de justiție.

24.În mod distinct Colegiul respinge, ca fiind declarative, afirmațiile recurente despre aceia că, prima instanță nu a ținut cont de prevederile legislației civile aplicabile, or, la acest capitol se va reține că cadrul legal just a fost aplicat speței și interpretat adecvat, în concordanță cu textul și spiritului legii.

25.În plus, este necesar de relatat faptul că obiectul acțiunii și valoarea lui, așa cum a fost formulat în cererea de chemare în judecată, nu este unul incontestabil și cert, or, temeinicia acțiunii urmează a fi soluționată la etapa cercetării judecătorești, la etapa examinării cererii de aplicare a măsurii de asigurare judecătorul examinează care sunt circumstanțele care ar putea condiționa imposibilitatea executării unei eventuale hotărâri de admitere, condiții ce urmează a fi probate de reclamant corespunzător prevederilor art. 118 alin. (1) CPC.

26.Ba mai mult, Colegiul atestă, că în data de 28.05.2021, instanța de fond s-a expus deja pe marginea cauzei respective, dispunând respingerea acțiunii depusă de Autoritatea Națională de Integritate.

27.Prin urmare, Colegiul atestă că în prezent aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii, este lipsită de necesitate.

28.Concomitent, instanța de recurs menționează că, recurenta, contrar prevederilor art.432 CPC, în cererea de recurs, nu a invocat absolut nici un argument întemeiat, care ar combate concluziile din încheierea atacată și nu a prezentat careva motive ce ar face pasibil casarea încheierii supuse recursului.

29.Respingînd recursul, Colegiul pune în evidență și prevederile CEDO. Astfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultînd din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

30.Subsecvent, instanța de recurs relevă că, conform jurisprudenței CtEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod

direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat, asemenea aspecte nu se regăsesc.

31.În virtutea celor expuse, Colegiul respinge, ca fiind nefondate și lipsite de relevanță, toate alegațiile reprezentantului recurente.

32.Așadar, având în vedere faptul că, încheierea primei instanțe este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurentă neîntemeiate, instanța de recurs reiterează concluzia de a respinge recursul declarat și a menține încheierea primei instanțe.

În conformitate cu art.427 lit.”a” CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E :

Se respinge recursul declarat de recurenta Autoritatea Națională de Integritate, ca fiind neîntemeiat.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24.03.2021.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței:

A.Panov

Judecătorii:

L.Pruteanu

I.Țurcan